

**ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI
WYMAGANYCH NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU JĘZYKA POLSKIEGO
PRZEPROWADZANEGO W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH W ROKU SZK. 2021/2022**

Konkurs obejmuje i poszerza treści podstawy programowej z języka polskiego¹ w szkole podstawowej.

Wiadomości i umiejętności wymagane od uczestnika konkursu

Opis wymagań	Treści nauczania w podstawie programowej	Wykaz literatury i tekstów internetowych obowiązujących uczestników oraz stanowiących pomoc dla nauczyciela
I. Stopień szkolny		
1. Zadania na stopniu szkolnym obejmują wiadomości i umiejętności z zakresu następujących zagadnień:		1. Podręczniki do nauczania przedmiotu dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego w szkole podstawowej i dostosowane do nich zeszyty ćwiczeń
1) Czytanie, analizowanie i interpretowanie tekstu literackiego na poziomie dosłownym i przerośnym. Posługiwanie się terminologią teoretyczno-literacką, m.in.: znajomość cech baśni, legendy, mitu, fraszki, mitu, opowiadania, noweli, tragedii, ballady, dziennika, pamiętnika, powieści (odmiany); znajomość i umiejętność wskazania: epitetu, porównania, przerośni, wyrazów dźwiękonaśladowczych, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retorycznego, powtórzenia. Rozpoznawanie rodzajów literackich: epika, liryka i dramat. Znajomość cech charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów.	Kl. IV – VI I.1.1) – 20) Kl. VII – VIII I.1.1)	2. Znajomość lektur podanych w podstawie programowej nauczania języka polskiego, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> • John Roland Reuel Tolkien, <i>Hobbit, czyli tam i z powrotem</i> • Henryk Sienkiewicz, <i>Wpustyni i w puszczy</i> • Jonathan Swift, <i>Podróże Guliwera</i> • Rafał Kosik, <i>Felix, Net i Nika</i> oraz <i>Gang Niewidzialnych Ludzi</i> • Antoine de Saint-Exupery: <i>Mały Książę</i> • Mity greckie: <i>Dedal i Ikar, Orfeusz i Eurydyka, Syzyf, Odyseusz</i>
2) Odbieranie innych tekstów kultury. Wyszukiwanie w tekście informacji na określony temat i wnioskowanie na ich podstawie.	Kl. IV – VI I.2.1) – 13)	
3) Znajomość treści z zakresu gramatyki języka polskiego, posługiwanie się nimi przy tworzeniu tekstu i jego analizie: wszystkie odmienne części mowy i ich formy fleksyjne, nieodmienne części mowy, części zdania i ich rodzaje (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), związki wyrazowe i ich typy, równoważniki	Kl. IV – VI II.1.1) – 13)	

¹Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.); zadania wykraczające poza podstawę programową mogą obejmować inne treści szczegółowe niż wymienione w podstawie programowej, ale ich rozwiązanie jest możliwe na podstawie informacji zawartych w zalecanej literaturze.

zdań, zdania pojedyncze i złożone, zdania bezpodmiotowe.		<ul style="list-style-type: none"> • Jan Kochanowski, <i>Fraszki</i> • Adam Mickiewicz, Wybrane ballady (np. <i>Świtezianka</i>, <i>Powrót taty</i>, <i>Pani Twardowska</i>) • Wybrane wiersze: Joanna Kulmowa, <i>Co to jest radość?</i>; Czesław Miłosz, <i>Ojciec objaśnia</i>; Zbigniew Herbert, <i>Kamyk</i>
4) Dostrzeganie różnicowania języka: tworzenie synonimów, antonimów oraz wyrazów pokrewnych, znajomość i rozumienie związków frazeologicznych, porzekadeł i przysłów.	Kl. IV – VI II.2.1) – 9)	
5) Znajomość zasad komunikacji językowej oraz kultury języka. Określanie sytuacji komunikacyjnej. Rozumienie pojęć: głoska, litera, sylaba, akcent.	Kl. IV – VI II.3.1) – 5), 7)	
6) Znajomość zasad ortografii i interpunkcji oraz umiejętność ich stosowania.	Kl. IV – VI II.4.1) - 2)	
7) Umiejętność redagowania dłuższych form wypowiedzi pisemnej z uwzględnieniem reguł językowo -stylistycznych: notatka, plan, dialog, opowiadanie, opis, list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia.	Kl. IV – VI III.2.1), 3), 4), 7), 9)	
<p>2. Wiedza merytoryczna uczniów powinna być poparta umiejętnościami (na podstawie celów kształcenia – wymagań ogólnych w <i>podstawie programowej</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury, 2) dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami, 3) rozumienia wartości języka ojczystego oraz jego funkcji, 4) rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych, 5) wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi pisemnych, 6) rozpoznawania intencji wypowiedzi oraz wyrażania intencji własnych, 7) rozpoznawania języka jako działania, 8) stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz jego organizację, 9) praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości, 10) dokonywania selekcji informacji, ich syntezy oraz wartościowania, 11) poprawnego wypowiadania się oraz pisania zgodnie z zasadami pisowni polskiej; <p>a także znajomością:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12) podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i języka komunikowania się ludzi, 13) wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętnością wypowiadania się o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii, 14) podstawowych zasad retoryki, a w szczególności argumentowania. 		